

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

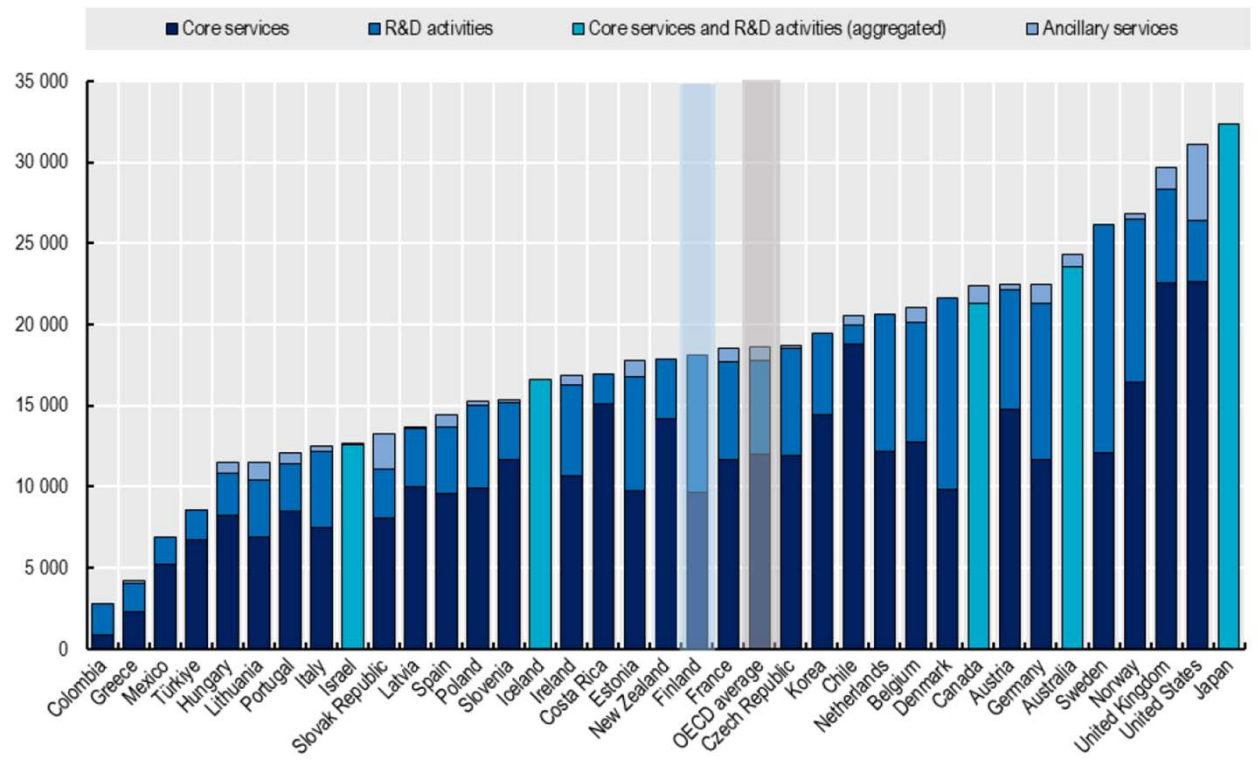
OECD raportti:

The future of Finland's higher education
funding model

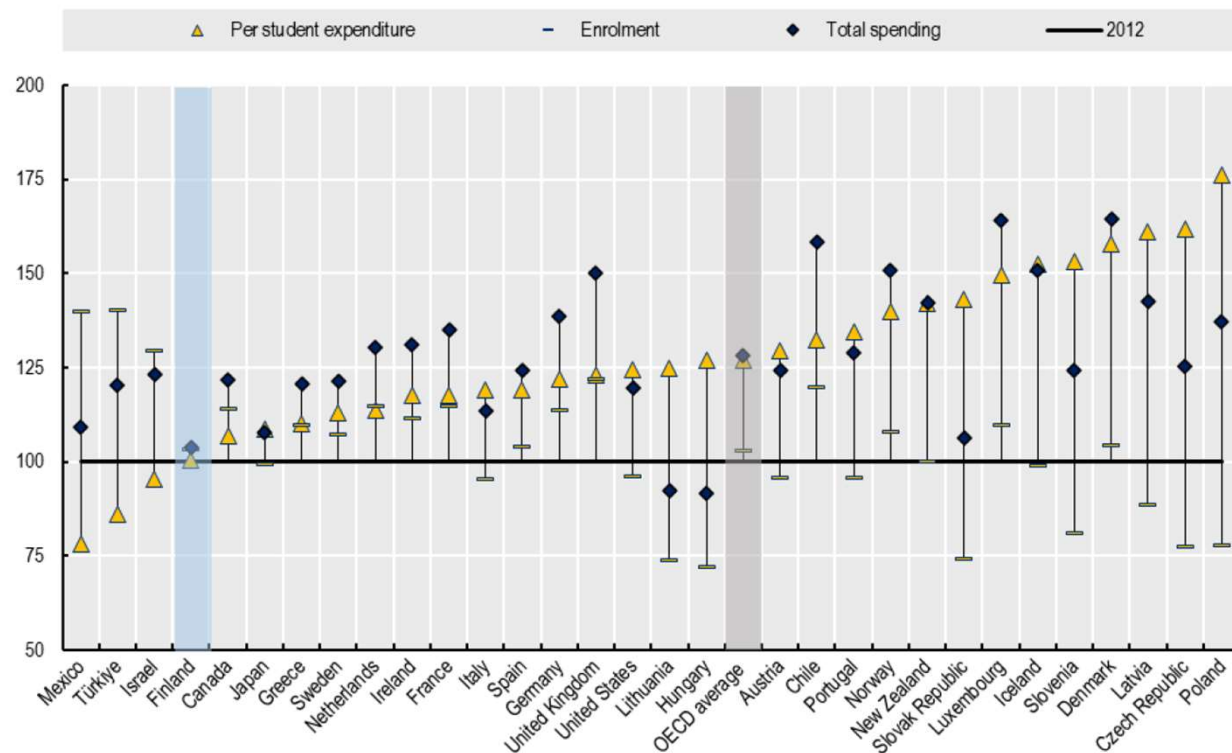
Options for supporting national policy
objectives *(julkaisematon luonnos)*

5.4.2023

Total expenditure (for all services) on public and government-dependent private HEIs per FTE student in USD in purchasing power parity (PPP) in 2019

Change in total expenditure and spending per FTE student on public and government-dependent HEIs in USD converted to purchasing power parity (PPP) and in FTE students per year 2012-2019 (Index: 2012 = 100)

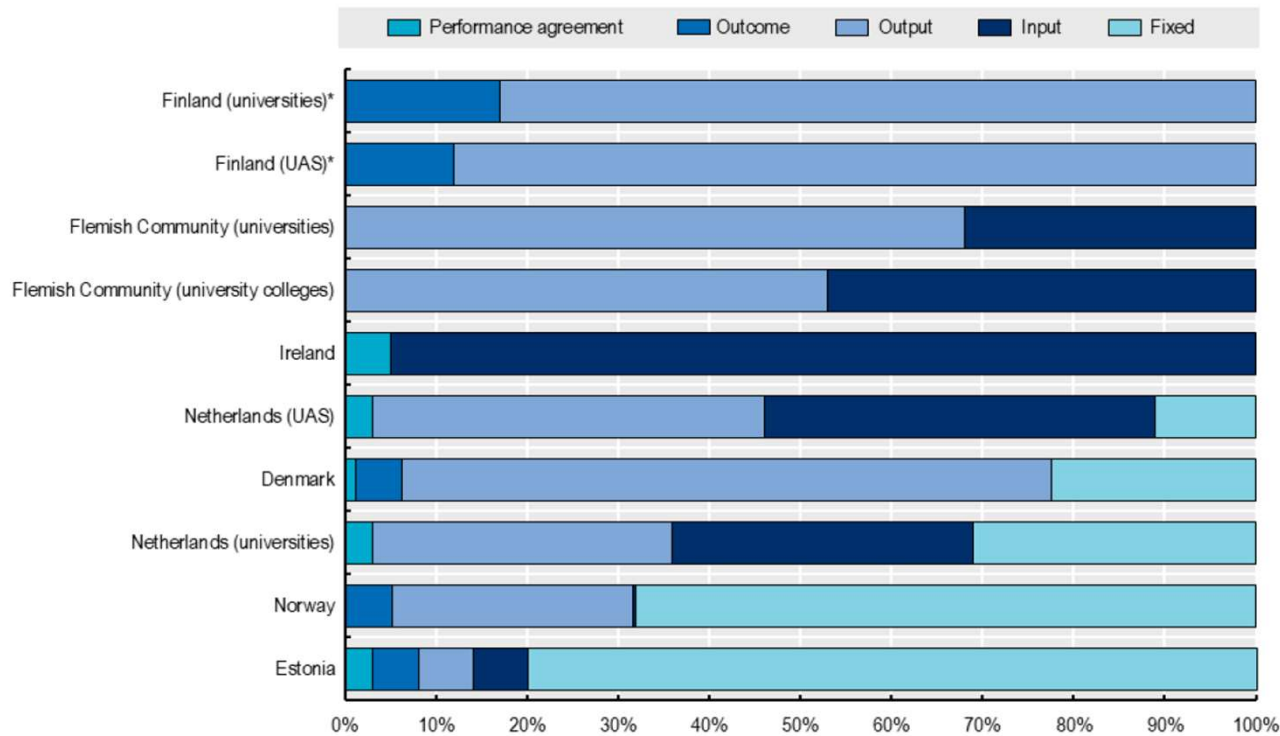
- 14% real-terms fall in per-student funding between 2012 and 2019
- Average change in OECD countries: 13% real-terms increase

OECD havainnot Suomen rahoitusmalleista kansainvälisessä vertailussa

- Yleishavaintoja ja yleispiirteitä kansainvälisistä raporteista – yksityiskohtaisiin indikaattoreihin edetään rahoitusmallityössä myöhemmässä vaiheessa
- Suomen malli kv-vertailussa vahvasti muuttuja- ja tulos-/tuotospainotteinen
 - Tyypillisesti malleissa perusosia, jotka pohjautuvat esim. historiaan ja/tai opiskelijamääriin ja/tai kiinteisiin osuuksiin
- Suomen malli painottaa tuloksia – vakauttavan perusosan rooli?
 - Vakaus toteutettu 3 vuoden keskiarvoilla ja hitaasti muuttuvilla indikaattoreilla (esim. tutkinnot, julkaisut)
 - Kv-vertailussa merkittäviä vaihteluja. Esim. Viro ja Norja kiinteä perusosa yli 60 %. Yleinen on myös yhdistelmä fixed + input + output + outcome -muuttujia
- Distributive vs. additive -mallit. Osassa maista budjettikehys muuttuu esim. opiskelijamäärän myötä. Additive -mallit lähinnä maita, joissa ei sisäänpääsyn rajoitteita
- Suomalaisen mallin piirteenä sektorien erilaiset tehtävät ja niiden painotus mallissa

Allocation of core funding for education and operations

Share of core public funding for education and operations allocated using different allocation criteria

OECD havainnot Suomen rahoitusmalleista kansainvälisessä vertailussa

- Huomattavan suuret kannusteet AMK-sektorin TKI-toimintaan
- Vahvat kannusteet strategisiin investointeihin – mutta strategiarahoituksen osuus hyvin erilainen eri korkeakoulusektoreilla
- Maat, jotka käyttävät mallipohjaista lähestymistapaa, käyttävät varsin usein opiskelijapohjaisia indikaattoreita
 - Yleisimmät muuttujat sisäänpääsyyn, tutkintoihin tai opintopisteisiin liittyviä
- Indikaattorien määrä Suomessa suhteellisen runsas, useissa maissa vähemmän indikaattoreita.

OECD:n havaintoja korkeakoulujen tulossopimuksista (performance agreements)

- Sovitaan strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi
- Kesto yleensä 3-6 vuotta
- Sisältö: korkeakoulun tehtävät, profiili ja erikoistuminen, tavoitteet, korkeakoulukohtaiset indikaattorit
- Tavoitteisiin suoraan kytkeytyvä rahoitus usein vaatimaton verrattuna perusrahoituksen tasoon. Tulossopimukset/laatusopimukset mielletään enemmän ohjauksen, hallinnon ja tilivelvollisuuden mekanismeiksi kuin rahoitusinstrumenteiksi.

OECD:n havaintoja korkeakoulujen tulossopimuksista (performance agreements)

- Osa korkeakouluille allokoitavasta rahoituksesta voidaan jättää kohdentamatta, jos sopimuksessa sovittuja tavoitteita ei saavuteta (esim. Alankomaat, Irlanti).
- Lisäksi käytössä bonuksia (esim. Irlanti), jos tavoitteissa edetään erityisen hyvin.
- Kokemukset sopimusten käytöstä ovat pääosin positiivisia mm. korkeakoulujen strategisuuden lisääntymisen ja näyttöön perustuvan päätöksenteon vahvistumisen kautta. Sopimusten on todettu vahvistavan päätöksenteon pohjaa korkeakouluissa sekä parantavan vuoropuhelua korkeakoulujen ja viranomaisten välillä.
- Lisäksi sopimusmenettelyn on todettu auttavan korkeakouluja kehittämään strategioitaan, räätälöimään koulutustarjontaansa ja terävöittämään tutkimustoimintansa profiileja.

OECD:n havaintoja korkeakoulujen tulossopimuksista (performance agreements)

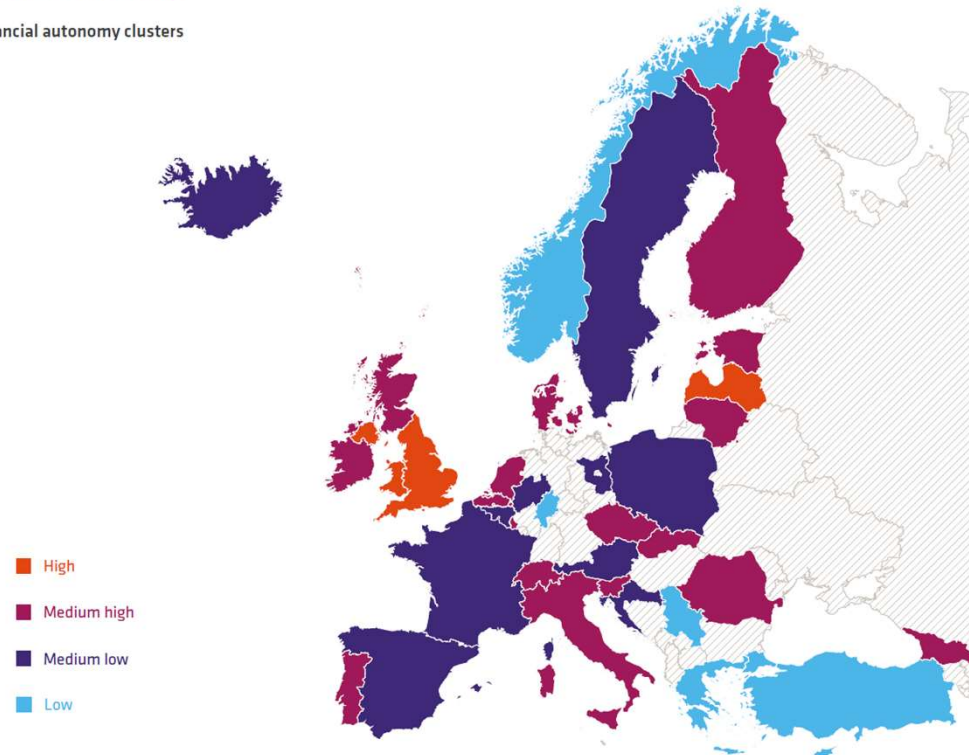
- Keskeistä sopimusten tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelemisen realistisesti ja siten, että ne ovat toteutettavia, mitattavia, relevantteja ja aikaan sidottuja.
- Tehokkaimmillaan sopimukset voivat toimia tilivelvollisuuden, läpinäkyvyyden ja strategisen suunnittelun välineinä.

**Havaintoja EUA:n
Autonomy scorecardista ja
Allocating core public funding to
universities in Europe: state of play
& principles -raporteista**

University Autonomy in Europe IV, The Scorecard 2023, Financial autonomy, Financial autonomy clusters

2. Financial autonomy

Map 9 Financial autonomy clusters

EUA Autonomy Scorecard -havainnot

- Financial autonomy EUA:n tarkastelun mukaan:
 - Julkisen rahoituksen tyyppi ja kesto
 - Mahdollisuus pitää ylijäämä itsellään
 - Rahoituksen lainausmahdollisuus
 - Rakennusten omistajuus
 - Lukukausimaksujen perimismahdollisuus ja määrittelyn vapaus kotimaisilta/EU-opiskelijoilta
 - Lukukausimaksujen perimismahdollisuus ja määrittelyn vapaus EU:n ulkopuolisilta opiskelijoilta
- Useimmissa järjestelmissä perusrahoitus ydintoimintoihin jaetaan pääosin yhtenä kokonaisuutena (block grant)
- Noin puolet järjestelmistä sellaisia, joissa korkeakoulu jakaa rahoituksen sisäisesti ilman rajoitteita

Kestävän yliopistojen rahoitusjärjestelmän tunnuspiirteitä

1. Auttaa toteuttamaan korkeakoulujärjestelmän vision, selkeät tavoitteet
2. Ymmärrettävä ja läpinäkyvä
3. Korkeakoulusektori mukana suunnittelussa
4. Riittävät resurssit muuttuviin kustannuksiin ja pitkäjänteisyys
5. Vision ja tavoitteiden tasapainoinen yhdistäminen
6. Huomioi peruskustannusten kattamisen, poliittisen ohjauksen tarpeet ja kannustemekanismit
7. Ottaa huomioon riittävästi tyypillisesti jäykät institutionaaliset kustannusrakenteet ja kiinteät kustannukset
8. Välttää vahvaa riippuvuutta historiallisesta allokaatiosta
9. Perustuu koko sektoria koskeviin tarkoituksenmukaisiin pohjatietoihin, korkeakoulujen mahdollisuus vaikuttaa tuloksiin
10. Tunnistaa korkeakoulujen rajallisen mahdollisuuden vaikuttaa tiettyihin muuttuviin kustannuksiin
11. Palkitsee tuloksellisuutta positiivisten kannustinmekanismien kautta enemmän kuin rangaisten
12. Luo tilaa strategiselle profiloitumiselle, säilyttää samalla avoimuuden ja luottamuksen järjestelmään
13. Huomioi laajempien ohjaustavoitteiden ohella korkeakoulujen autonomian
14. Säilyttää tasapainon arviointiin perustuvien kehityskulkujen ja vakauden välillä

Kuinka meillä YO/AMK toteutuu?

Lähde: Allocating core public funding to universities in Europe: state of play & principles. Enora Bennetot Pruvot and Thomas Estermann, European University Association, March 2022. <https://eua.eu/component/attachments/attachments.html?id=3633>

Yksinkertaistettu kuvaus yliopistojen julkisen rahoituksen jakomekanismista...

- Yleisin tapa kohdentaa rahoitusta ovat **laskennalliset rahoitusmallit, useimmiten hybridimalli** (vahvasti tuotossuuntautuneet harvinaisempia),
- **Sisältää yleensä opiskelijat, tutkinnot, opintopistekertymät, julkaisut, kilpailtu tutkimusrahoitus**
- **Kustannuskertoimia** käytetään karkeana/hienojakoisena
- **Historiaperustainen lähestymistapa vähenemässä**
- Indikaattorikeskustelussa laatu vs. määrä sijaan on **korostumassa aiemman toiminnan/ tuloksellisuuden, tavoitteiden ja tulevaisuussuuntautuneisuuden välinen tasapaino**

	Yes	No
Funding formula	AT, Be-fr, BE-nl, CH, CZ, DE, EE, ES-ca, ES-ma, DK, FI , HR, HU, IE, IS, IT, LT, NL, NO, PL, RO[t], RS, SE, SK, UK-en, UK-sc	FR, LU,
Including: Input-related indicators	Be-fr, BE-nl, CH, CZ, DE, ES-ca, ES-ma, HR, HU, IE, IS, IT, LT, NL, (NO), PL, RO[t], RS, SE, SK, UK-en[t], UK-sc[t]	AT, EE, DK, FI , FR, LU,
Including: Output-related indicators	AT, BE-nl, CH, CZ, DE, EE, ES-ca, ES-ma, DK, FI , HR, IE, IS, IT, LT, NL, NO, PL, RO[t], (RS), SE, SK, UK-en[r], UK-sc[r]	BE-fr, FR, HU, LU,
Performance contract (x) = no impact on funding	AT, CH, DE, EE, ES-ca, DK, FI , FR, HR, IE, (IS), IT, LU, (NO), SE, SK, UK-sc	Be-fr, BE-nl, CZ, ES-ma, HU, LT, NL, PL, RO[t], RS, UK-en
Historical, negotiated, fixed allocation	Be-fr, DE, EE, ES-ca, DK, FR, IT, NL, NO, PL, SE, SK,	AT, BE-nl, CH, CZ, ES-ma, FI , HR, HU, IE, IS, LT, LU, RO[t], RS, SK, UK-en, UK-sc

Kohdistuu kaikkiin päätoimintoihin tai pelkästään koulutus [t] / tutkimus [r]

**Havaintoja EU raportista:
Final Report of the Study on the state and effectiveness
of national funding systems of higher education to
support the European Universities Initiative
(Volume I)**

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/dfd61c3c-c79c-11ed-a05c-01aa75ed71a1/language-en>

Havainnot EU-raportista

- [Raportti](#) sisältää koonnin 29 EU-rahoitusjärjestelmästä (25 kansallista järjestelmää ja 4 aluellista Saksasta ja Belgiasta)
- 21 järjestelmää käyttää eriasteisia tulosperusteisia mekanisme ja julkisen perusrahoituksen jakamiseen – joko indikaattoriperusteisesti, tulossopimusperusteisesti tai näiden yhdistelmänä
- Näistä 21:stä
 - 13:sta järjestelmässä tulosperusteinen osuus on 15 – 60 %
 - 6:ssa yli 60 %
- 17 järjestelmässä tulosperusteisuus kasvanut vuosikymmenen aikana
- Siirtymää indikaattoripohjaisuudesta neuvottelupohjaiseen rahanjakoon, mm. tulossopimuksia hyödyntäen

Types of funding mechanisms and their degree of performance orientation in EU Member States

		Degree of performance orientation			
		No PBF (0%)	Small (1-14%)	Moderate (15-59%)	High (60-100%)
Funding mechanism type	Formula-based	HU	LV	RO	SE BE-NI SK
	Formula + performance agreement and/or other	BE-Fr	IE	LT CZ NL IT DE-LS PL EE SI ES AT	BG DK FI
	Negotiations-based (perform. agreement and/or other)	EL MT PT FR LU CY		HR DE-BE	

Source: ICF/CHEPS

Note: In the countries/states shown in red, the share of PBF has increased over the period 2010-2020. The circled countries/states (8 in total) were selected as case studies for our study's evaluation phase. For country codes, see here. [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Country_codes]

Korkeakoulujen rahoitusmekanismit Euroopassa 2020

Type of funding mechanism	Member States
Combination of funding types: formula funding and funding agreement, formula funding and incremental funding	AT, BE-Fr; BG, HR, CZ, DK, DE (Berlin and Lower Saxony), EE, ES, FI, IE, IT, LT, NL, PL, PT, SI
Funding formula only	BE-Flanders, HU, LV, RO, SE, SK
Funding agreement only	LU
Incremental/historical/line-item funding	CY, FR, EL, MT

Havainnot EU-raportista

- Havainnot tulosperusteisten mallien vaikutuksista
 - Valmistumisasteen parantuminen sekä opinto- ja valmistumisaikojen nopeutuminen
 - Opetuksen ja oppimisen laadun vahvistuminen
 - Suurempi fokus opiskelijoiden ohjaukseen ja mentorointiin
 - Tutkimuksen laadun vahvistuminen
 - Tohtorin tutkintojen määrän kasvu
 - Kansainvälistymisen vahvistuminen
- Havainnot tulosperusteisten mallien yleisistä hyödyistä
 - Tarjoaa incentiivejä toiminnan tuloksellisuusorientoituneisuuteen ja tavoitteellisuuteen
 - Legitimoi korkeakoulutukseen myönnettyä julkista rahoitusta
 - Tarjoaa läpinäkyvän tavan jakaa rahoitusta korkeakoulujen kesken
 - Tukee ministeriön/rahoittajan sekä korkeakoulujen välistä dialogia

Havainnot EU-raportista

- Tulosperusteisten mallien havaittuja riskejä
 - Osa korkeakouluista kokee olevansa epäedullisessa asemassa esimerkiksi maantieteellisen sijaintinsa, alarakenteensa tai profiilinsa takia
 - Joissain tilanteissa tuloksellisuuskriteerien koettu olevan vastoin institutionaalista autonomiaa
 - Bibliometriset indikaattorit voivat vaikuttaa tutkijoiden julkaisutapoihin
 - Lisääntynyt hallinnollinen taakka lisääntyneiden raportointivelvoitteiden tai rahoitusmekanismin kompleksisuuden johdosta